AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ

MALİYYƏ BAZARLARINA NƏZARƏT PALATASI

QİYMƏTLİ KAĞIZLAR BAZARININ RÜBLÜK GÖSTƏRİCİLƏRİ

30 sentyabr 2017-ci il tarixinə

Bakı – 2017

Qiymətli kağızlar bazarının ümumi icmalı

2017-ci ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində qiymətli kağızlar bazarı 9,2 mlrd. manat təşkil etmişdir. Əməliyyatların sayında, həm də ayrı-ayrı bazar seqmentlərində ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə artım müşahidə edilmişdir. Belə ki, 2017-ci ilin 9 ayı ərzində (hesabat dövrü) korporativ qiymətli kağızların təkrar bazarı 3 dəfə artaraq 1,1 mlrd. manatı ötmüş, dövlət qiymətli kağızlar bazarı 8 dəfə artaraq 3 mlrd. manat, törəmə maliyyə alətləri bazarı isə 15% artaraq 3,7 mlrd. manat olmuşdur.

Ümumi göstəricilər

	2017 yanvar - sentyabr		2016 yanvar - sentyabr		məbləğ üzrə fərq	bazar payı (%)
	əqd sayı	məbləğ (AZN)	əqd sayı	məbləğ (AZN)		
Korporativ qiymətli kağızlar	**2,191**	**2,453,126,092**	**2,080**	**8,287,491,583**	**-70%**	**27%**
İlkin bazar	121	1,324,926,355	**155**	7,908,487,290	**-83%**	
Təkrar bazar	2,070	1,128,199,736	**1,925**	379,004,293	**3 dəfə**	
Dövlət qiymətli kağızları	**646**	**3,019,095,529**	**158**	**380,109,642**	**8 dəfə**	**33%**
İlkin bazar	591	2,985,382,032	**111**	261,429,317	**11 dəfə**	
Təkrar bazar	55	33,713,497	**47**	118,680,325	**-72%**	
Törəmə maliyyə alətləri	**57,689**	**3,693,363,558**	**33,585**	**3,208,684,549**	**15%**	**40%**
Repo/əks-repo	**17**	**11,577,452**	**1**	**1,464,758**		**0.1%**
Qiymətli kağızlar bazarı	**60,543**	**9,177,162,630**	**35,824**	**11,877,750,532**	**-23%**	**100%**
İlkin bazar	712	4,310,308,387	266	8,169,916,607	**-47%**	
Təkrar bazar	59,831	4,866,854,243	35,558	3,706,369,167	**31%**	

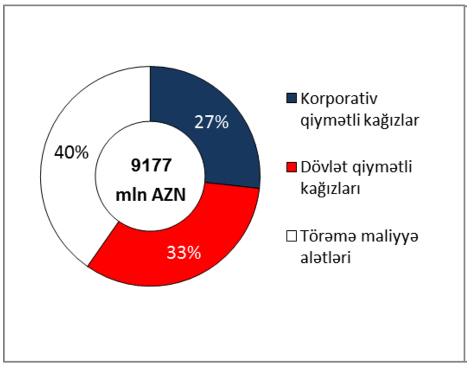

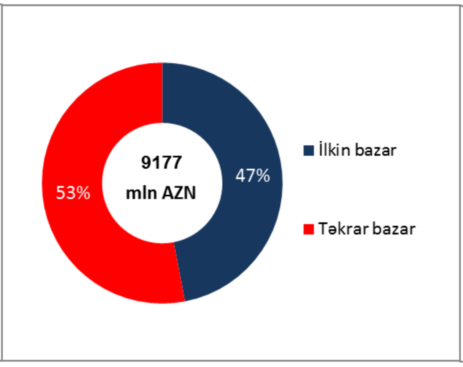

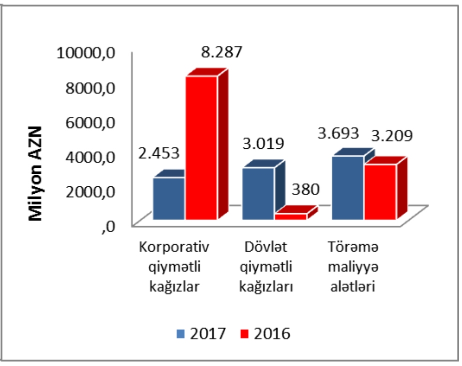

Korporativ qiymətli kağızlar

Hesabat dövrü ərzində real sektor təmsilçilərinin və maliyyə institutlarının fond bazarı vasitəsilə öz kapitallarını artırmaq təşəbbüsləri korporativ qiymətli kağızlar bazarının səhm seqmentində əməliyyatların həcminin 58% (və ya 404 mln. manat) artaraq 1,1 mlrd. manat təşkil etməsinə səbəb olmuşdur. Ümumilikdə, səhmlərin ilkin bazarında bağlanan əqdlərin məbləği ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,6 dəfə artaraq 1 mlrd. manatı üstələmişdir.

Korporativ qiymətli kağızlar

	2017 yanvar - sentyabr		2016 yanvar - sentyabr		məbləğ üzrə fərq	bazar payı (%)
	əqd sayı	məbləğ (AZN)	əqd sayı	məbləğ (AZN)		
Korporativ qiymətli kağızlar	**2,191**	**2,453,126,092**	**2,080**	**8,287,491,583**	**-70%**	**100%**
Səhmlər	**1,472**	**1,104,361,997**	**1,952**	**699,936,424**	**58%**	**45%**
Səhm (ilkin bazar)	45	1,012,664,610	101	384,791,803	**2,6 dəfə**	
Səhm (təkrar bazar)	1,427	91,697,386	1,851	315,144,622	**-71%**	
Korporativ istiqrazlar	**719**	**1,348,764,095**	**128**	**7,587,555,159**	**-82%**	**55%**
İlkin bazar (manatla)	48	202,850,050	23	7,501,740,000	**-97%**	
İlkin bazar (xarici valyutada)	28	109,411,695	31	21,955,487	**5 dəfə**	
Təkrar bazar (manatla)	37	752,721,361	34	51,235,793	**14,6 dəfə**	
Təkrar bazar (xarici valyutada)	606	283,780,989	40	12,623,879	**22 dəfə**	

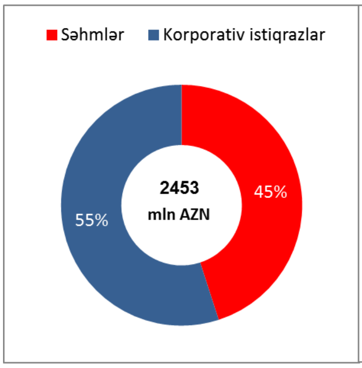

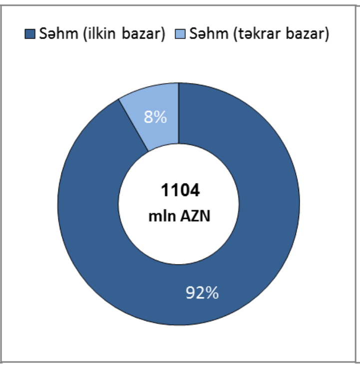

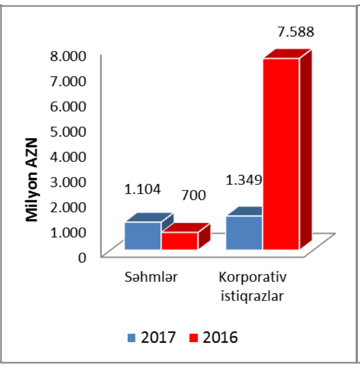

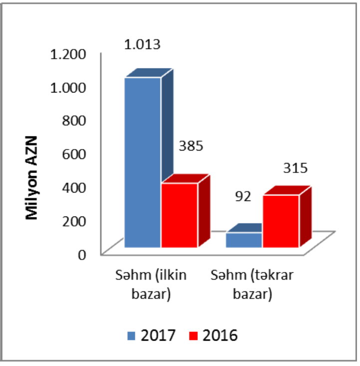

Hesabat dövründə korporativ istiqrazlarla bağlanmış əqdlərin həcmi ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 82% azalaraq 1,3 mlrd. manat olmuşdur. Digər tərəfdən hesabat dövründə xarici valyutada yerləşdirilmiş korporativ istiqrazların həcmi 5 dəfə artaraq 109,4 mln. manata çatmışdır. Eyni zamanda, korporativ istiqrazların həm milli, həm də xarici valyutada təkrar bazarında əhəmiyyətli artım müşahidə olunmuşdur. Belə ki, ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə manatla təkrar bazarın həcmi 14,6 dəfə artaraq 753 mln. manat, xarici valyutada isə 22 dəfə artaraq 284 mln. manat təşkil etmişdir.

Dövlət qiymətli kağızları

Hesabat dövrü ərzində Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən milli valyutaya olan təzyiqlərin azaldılması məqsədilə manat kütləsinin sterilizasiyası not buraxılışı vasitəsi ilə həyata keçirilmişdir. Məhz not buraxılışı dövlət qiymətli kağızları bazarında əməliyyatların həcminin artım dinamikasını müəyyən etmişdir.

Dövlət qiymətli kağızları

	2017 yanvar - sentyabr		2016 yanvar - sentyabr		məbləğ üzrə fərq	bazar payı (%)
	əqd sayı	məbləğ (AZN)	əqd sayı	məbləğ (AZN)		
Dövlət qiymətli kağızları	**646**	**3,019,095,529**	**158**	**380,109,642**	**8 dəfə**	**100%**
Dövlət istiqrazları	**306**	**506,374,370**	**158**	**380,109,642**	**33%**	**17%**
İlkin bazar	251	472,660,873	111	261,429,317	**81%**	
Təkrar bazar	55	33,713,497	47	118,680,325	**-72%**	
Mərkəzi Bankın notları	**340**	**2,512,721,159***	**0**	**0**		**83%**
İlkin bazar	340	2,512,721,159	0	0		
Təkrar bazar	0	0	0	0		

* - yerləşdirilmiş həcm 2,534,074,600 AZN

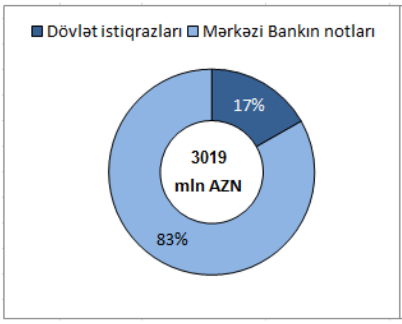

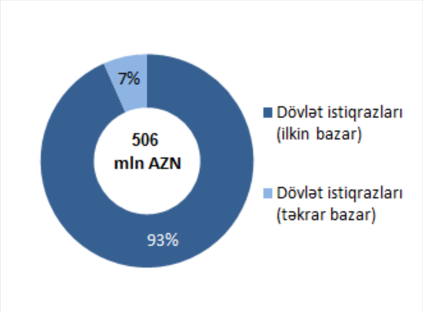

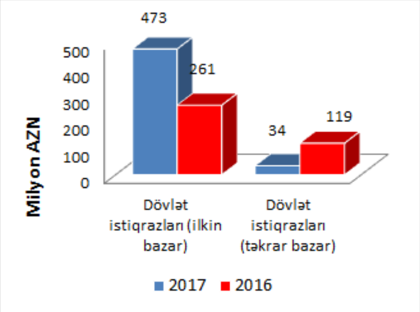

Cari ilin 9 ayında dövlət qiymətli kağızları bazarında əqdlərin həcmi ötən illə müqayisədə 8 dəfə artaraq 3 mlrd. manatı üstələmiş, bunun da 83%-ni (və ya 2,5 mlrd. manat) Mərkəzi Bankın notları ilə ilkin bazarda bağlanan əqdlər təşkil etmişdir. Mərkəzi Bankın notları nəzərə alınmadan da dövlət qiymətli kağızlar bazarında müsbət dinamika müşahidə olnunmuşdur (bu seqment ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 33% və ya 126,3 mln. manat artmışdır). Notların ilkin bazarında bağlanmış əqdlər üzrə orta çəkili gəlirlilik 10,91% təşkil etmişdir.

Hesabat dövründə qısa və ortamüddətli dövlət istiqrazları ilə 506,4 mln. manat məbləğində əqd bağlanmışdır. Qısamüddətli dövlət istiqrazlarının ilkin bazarında (472,7 mln. manat) bağlanmış əqdlər üzrə orta çəkili gəlirlilik 13,67% olmuşdur. Dövlət istiqrazları ilə təkrar bazar əqdlərinin məbləği 33,7 mln. manat olmuşdur.

Törəmə maliyyə alətləri bazarı

Hesabat dövrü ərzində Bakı Fond Birjasının törəmə maliyyə alətləri platformasında ümumi məbləği 3,4 mlrd. manat olan valyuta əsaslı və ümumi dəyəri 307,4 mln. manat olan əmtəə əsaslı törəmə maliyyə alətləri ilə ticarət əməliyyatları həyata keçirilmişdir. Ümumilikdə törəmə maliyyə alətləri bazarının ümumi həcmi 3,7 mlrd. manat olmuş və ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 15% artmışdır.

Törəmə maliyyə alətləri bazarı

	2017 yanvar - sentyabr		2016 yanvar - sentyabr		məbləğ üzrə fərq (%)	bazar payı (%)
	əqd sayı	məbləğ (AZN)	əqd sayı	məbləğ (AZN)		
Törəmə maliyyə alətləri	**57,689**	**3,693,363,558**	**33,585**	**3,208,684,549**	**15%**	**100%**
Əmtəə əsaslı fərq müq.	5,707	307,419,373	4,031	199,655,912	**54%**	8%
Valyuta əsaslı fərq müq.	51,982	3,385,944,185	29,554	3,009,028,637	**13%**	92%

Repo və əks-repo əməliyyatları

Hesabat dövründə qiymətli kağızlarla keçirilən repo əməliyyatlarının ümumi məbləği 11,6 mln. manat olmuşdur. Bunun 85%-ni (9,9 mln. manat) dövlət istiqrazları ilə olan 15 repo əməliyyatı təşkil etmişdir. Korporativ istiqrazlarla 1,7 mln. manat məbləğində 2 repo əməliyyatı aparılmışdır.

Repo və əks-repo əməliyyatları

	2017 yanvar - sentyabr		2016 yanvar – sentyabr		məbləğ üzrə fərq (%)	bazar payı (%)
	əqd sayı	məbləğ (AZN)	əqd sayı	məbləğ (AZN)		
Repo/əks-repo	**17**	**11,577,452**	**1**	**1,464,758**		**100%**
Korporativ istiqrazlar ilə repo	2	1,725,767	**0**	**0**		15%
Dövlət istiqrazları ilə repo	15	9,851,685	**1**	**1,464,758**		85%
Mərkəzi Bankın notları ilə repo	0	0	**0**	**0**		0%

Qiymətli kağızların dövlət qeydiyyatı

2017-ci ilin yanvar-sentyabr aylarında 7,2 mlrd. manat və 3,1 mlrd. ABŞ dolları məbləğində qiymətli kağızların dövlət qeydiyyatı həyata keçirilmişdir. Həmçinin 349 min avro məbləğində korporativ istiqrazlarım buraxılışı dövlət qeydiyyatına alınmışdır.

Səhmlər üzrə: 2017-cı ilin ilk 9 ayı ərzində ümumi məbləği 2,3 milyard manat olan 40 səhm dövlət qeydiyyatına alınmışıdır. Bunlardan 1,2 milyard manatı kredit təşkilatları, 54,7 milyon manatı sığorta şirkətləri, 963 milyon manatı isə digər təşkilatlara məxsusdur.

Təşkilatın növü	Qeydiyyatın sayı	Məbləğ (AZN)
Kredit təşkilatları	13	1 235 066 265
Sığorta şirkətləri	2	54 714 750
Digər təşkilatlar	25	962 853 820
CƏMİ	**40**	**2 252 634 835**

Korporativ istiqrazlar üzrə: Hesabat dövründə 205 mln. manat və 1051,4 mln. ABŞ dolları məbləğində 35 korporativ istiqrazlar dövlət qeydiyyatına alınmışıdır. Cari ilin mart ayında uzun fasilədən sonra ilk dəfə avro ilə 349 min avro məbləğində 1 korporativ istiqrazın (sonuncu dəfə 2011-ci ildə) dövlət qeydiyyatı həyata keçirilmişdir. Dövr ərzində kredit təşkilatlarına məxsus ümumilikdə 3,7 mln. manat və 1002,2 mln. ABŞ dolları məbləğlərində 20 korporativ istiqrazlar dövlət qeydiyyatına alınmışıdır.

Dövlət qiymətli kağızları üzrə: 2017-ci ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində ümumilikdə 3,9 mlrd. manat məbləğində dövlət qiymətli kağızları qeydiyyata alınmışdır. Dövr ərzində Maliyyə Nazirliyinin ümumi məbləği 700 mln. manat olan dövlət istiqrazları və Mərkəzi Bankın ümumi məbləği 3,2 mlrd. manat olan notları dövlət qeydiyyatına alınmışdır.

Təşkilatın növü	Qeydiyyatın sayı	Məbləğ (mln. AZN)
Dövlət istiqrazları	2	700
Mərkəzi Bankının notları	37	3,235
CƏMİ	**39**	**3,935**

Veksel üzrə: Hesabat dövründə 3 mlrd. ABŞ dolları və 800 mln. manat məbləğində ümumilikdə 9 veksel buraxılışı dövlət qeydiyyatına alınmışdır.